

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžo/29/2016
Identifikačné číslo spisu: 1014201678
Dátum vydania rozhodnutia: 31.05.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1014201678.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci žalobcu: F. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom H., právne zastúpený: Mgr. Juraj Kollner, advokát so sídlom Koceľova 14, Bratislava, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. KM- OLVS-59/2014 zo dňa 30. júla 2014, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/217/2014-45 zo dňa 27. októbra 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/217/2014-45 zo dňa 27. októbra 2015 p o t v r d z u j e .

Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania na účet jeho právneho zástupcu vo výške 280, 91 € z titulu trov právneho zastúpenia do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa § 250j ods. 2 písm. a) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) zrušil rozhodnutie žalovaného č. KM- OLVS-59/2014 zo dňa 30. júla 2014 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi trovy právneho zastúpenia vo výške 518,76 Eur.

V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že žalovaný ako štátny orgán môže konať len na základe ústavy, v jej medziach a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Aplikovaný zákon o štátnom občianstve presne vymedzuje postup žalovaného pre prípad, že tento má po vykonaní dokazovania za to, že žiadateľ nespĺňa podmienku podľa § 7 ods. 1 písm. a) zákona č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky (ďalej len „zákon“) a zároveň nespĺňa niektorú z podmienok podľa § 7 ods. 2 až 6 zákona, príslušný správny orgán konanie zastaví. Teda v prípadoch, keď ministerstvo má za to, že žiadateľ nespĺňa náležitosti dĺžky nepretržitého trvalého pobytu na území Slovenskej republiky, procesne správnym a zákonným spôsobom rozhodnutia je v tomto prípade zastavenie konania, nie zamietnutie

žiadosti. Použitím argumentum a contrario potom možno konštatovať, že zamietnuť žiadosť možno v prípade, že žiadateľ o udelenie štátneho občianstva nespĺňa inú z podmienok pre udelenie občianstva, ustanovených v § 7 ods. 1 zákona okrem dĺžky pobytu. Ide napr. o podmienku bezúhonnosti, neuloženia trestu vyhostenia atď.

Napriek tomu, že v žalobcovom prípade nedošlo k absencii naplnenia žiadnej z uvedených podmienok, rozhodol správny orgán tak, že žiadosť o udelenie štátneho občianstva žalobcu zamietol z dôvodu nesplnenia podmienok uvedených v §7 ods. 2 písm. b) zákona (a implicitne tiež § 7 ods. 1 písm. a). Ide teda o postup nezákonný.

V žalobcovom prípade dospel ale správny orgán tiež k nesprávnemu právnemu posúdeniu doby pobytu potrebnej pre udelenie štátneho občianstva. Ustanovenie § 7 ods. 2 písm. a) zákona je výnimkou z požadovanej osemročnej dĺžky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky a jeho aplikácia vyžaduje naplnenie týchto podmienok:

- uzavretie manželstva žiadateľom so štátnym občanom SR
- trvanie manželstva
- život v spoločnej domácnosti na území SR najmenej počas piatich rokov bezprostredne predchádzajúcich podaniu žiadosti o udelenie štátneho občianstva žiadateľovi.

Povinnosťou správneho orgánu pri konaní o žiadosti o udelenie štátneho občianstva je potom posúdiť splnenie každej z týchto podmienok, a to nielen výkladom doslovným, ale aj použitím systematickej, logickej a teleologickej výkladovej metódy. Zatiaľ čo podmienka uzavretia manželstva so štátnym občanom SR je celkom zrejma, podmienka trvania manželstva v čase rozhodovania vychádza zo skutočnosti, že zánikom manželstva pred zákonom stanovenou päťročnou dobou, zaniká aj dôvod použitia výnimočnej - skrátenej doby požadovanej pre udelenie štátneho občianstva. Čo sa týka prejednávanej veci rozhodujúcej podmienky života v spoločnej domácnosti na území SR, zákon výslovne požaduje päťročnú dobu bezprostredne predchádzajúcu podaniu žiadosti. Ďalšiu dobu života v spoločnej domácnosti na území SR počas konania potom už zákon nestanovuje, pričom, opäť využívajúc argumentum a contrario, zákon zrejme predpokladá, že takáto doba za daných okolností je dostatočná pre integráciu žiadateľa do spoločnosti, pretože v opačnom prípade by zákonodarca určil dobu dlhšiu, resp. požadovanú dobu života v spoločnej domácnosti predĺžil tiež na čas správneho konania o žiadosti.

Ďalej poukázal na to, že v danom prípade zákon žiadateľovi o udelenie štátneho občianstva neukladá povinnosť žiť v spoločnej domácnosti s manželom na území SR aj po podaní žiadosti o udelenie štátneho občianstva a totožne, zákon nedáva správny orgán oprávnenie skúmať dĺžku pobytu žiadateľa po podaní žiadosti. Krajský súd sa stotožnil i s tvrdením žalobcu, že pokiaľ by mal správny orgán oprávnenie skúmať dĺžku pobytu tiež počas konania, mohlo by dôjsť k diskriminácii žiadateľov, keďže správne konanie o udelení štátneho občianstva môže trvať rôzne dlho, až do 24 mesiacov.

Vzhľadom na uvedené argumenty dospel krajský súd k záveru, že napadnuté rozhodnutie je nezákonné z dôvodu nesprávneho právného posúdenia veci a ako také je potrebné zrušiť ho a vec vrátiť žalovanému na ďalšie konanie.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie. Dôvodil tým, že nesúhlasí s právnym názorom krajského súdu, týkajúcim sa výkladu ustanovenia § 7 ods. 2 písm. a) zákona. Žalovaný vychádzal z právného názoru, ktorý sa pridrža rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. 1S 80/2013 - 31 zo 04.09.2014, v ktorom sa uvádza, že je vo verejnom záujme, aby si kandidát na občana Slovenskej republiky dostatočne osvojil znalosť právného poriadku Slovenskej republiky, získal pracovné návyky, bol prospešný pre spoločnosť, vytváral hodnoty, ktoré sú prínosom pre Slovenskú republiku a nebol záťažou pre sociálny systém. Uvedené je možné dosiahnuť len fyzickou prítomnosťou na území Slovenskej republiky a v súlade s požiadavkou v zmysle ustanovenia § 7 ods. 2 písm. a) zákona žítím v spoločnej domácnosti s manželkou na území Slovenskej republiky, a to nie iba 5 rokov pred podaním žiadosti, ale po celú dobu až do rozhodnutia v merite veci. Účelom tohto ustanovenia je neudeľovať štátne občianstvo Slovenskej republiky osobám, ktoré nežijú na jej území a pre Slovenskú republiku nie

sú žiadnym prínosom.

Z tohto dôvodu je nevyhnutné, aby sa žiadateľ nepretržite zdržiaval na území Slovenskej republiky fyzicky v spoločnej domácnosti na území Slovenskej republiky s rodinnými príslušníkmi, a to až do konečného rozhodnutia vo veci udelenia štátneho občianstva Slovenskej republiky. Len za týchto podmienok je možné objektívne zhodnotiť mieru integrácie žiadateľa do spoločnosti, efektívne fungovanie manželského zväzku a rodinného spolužitia, ako jeho pracovné návyky a celkový prínos pre spoločnosť. Tieto atribúty nemôžu byť naplnené v prípade, že sa žiadateľ aj s rodinnými príslušníkmi zdržiava v cudzine, a to aj krátkodobo.

S poukazom na § 8a ods. 3 zákona uviedol, že Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky v konaní o žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky prihliada na verejný záujem, osobitne na bezpečnostné hľadisko ako aj na stanoviská Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby a iných dotknutých štátnych orgánov. Slovenská informačná služba by však bezpečnostné riziko pre Slovenskú republiku vo vzťahu k menovanému nemohla posúdiť vzhľadom k tomu, že žalobca už 3 roky žije mimo územia Slovenskej republiky.

Namietal, že krajský súd predmetným rozsudkom znemožňuje posúdiť, či menovaný nepredstavuje bezpečnostné riziko pre Slovenskú republiku a tiež dostatočnú integráciu menovaného do spoločnosti, keďže žalobca sa už 3 roky nezdržiava na území Slovenskej republiky, manželstvo už počas tejto doby mohol aj v zahraničí ukončiť a taktiež mohol byť v kontakte s rizikovými skupinami osôb, a teda môže byť bezpečnostnou hrozbou pre Slovenskú republiku, čo však pre jeho neprítomnosť v Slovenskej republike nemožno preveriť.

Vyžadovanie dlhodobej fyzickej prítomnosti na území Slovenskej republiky za účelom integrácie do spoločnosti nie je porušením ľudských práv žalobcu, pretože ak žije v cudzine, nemôže si osvojiť právny poriadok a spoločensko-kultúrnu podstatu fungovania spoločnosti v Slovenskej republike. Na udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky nie je právny nárok ani po splnení zákonných podmienok. Štátne občianstvo nemožno odobrať, pričom ide o trvalý zväzok medzi občanom a štátom, a preto treba aj pri jeho udeľovaní postupovať zvlášť dôkladne.

Žalobca má rovnaké možnosti uplatnenia práv ako iní cudzinci, nakoľko je držiteľom platného dokladu o trvalom pobyte cudzinca, a teda aj ako cudzinec môže naďalej pracovať na území Slovenskej republiky, čo nie je podmienené existenciou štátneho občianstva Slovenskej republiky u menovaného.

V prípade uvedeného rozsudku ide o nebezpečný precedens, ktorý by dovoľoval nadobudnutie štátneho občianstva Slovenskej republiky osobám, ktoré sa už niekoľko rokov nezdržiavajú na území Slovenskej republiky, Slovenská republika nemá žiadne informácie o ich súčasnom osobnom stave, zamestnaní, spoločenskom styku, správaní, pohybe a pobyte na území iných štátov, čo je oprávnenou obavou z bezpečnostného rizika vo vzťahu k takejto osobe, a tým aj opodstatnenou pochybnosťou o splnení podmienok na udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky, ktoré následne už nemožno odobrať, aj keby bola osoba bezpečnostnou hrozbou pre štát a spoločnosť. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil tak, že žaloba sa zamieta.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že krajský súd v napadnutom rozsudku presvedčivo a logicky vysvetlil, prečo sa zákonná podmienka pobytu na území Slovenskej republiky týka len obdobia pred podaním žiadosti. Tento záver vyplýva najmä z faktu, že zákonodarca celkom jednoznačne naviazal túto podmienku na obdobie „počas“ piatich rokov „pred“ podaním žaloby. Práve slovo „počas“ je tu smerodajné: ak má niekto niečo plniť „počas“ určitej doby, je jednoznačné, že po skončení tejto doby už túto povinnosť nemá. Predmetné ustanovenie by sa malo vykladať rovnako, a síce že podmienka pobytu sa na čas po podaní žiadosti nevzťahuje.

Ďalším podstatným argumentom je samotný zmysel spornej podmienky. Tým je „aby žiadateľ po určenú dobu reálne žil na území Slovenskej republiky s cieľom jeho integrácie do spoločnosti“, pričom túto

podmienku treba splniť „pred podaním žiadosti.“ Ak sa už raz niekto zintegroval, žiadnu ďalšiu integráciu netreba. Platí to o to viac, že konanie o udelenie štátneho občianstva je výlučne v rukách Ministerstva a môže trvať až dva roky. Odvolávanie sa na potrebu integrácie tu preto neobstojí. Ministerstvo sa bráni bezpečnostnými rizikami. Na ich vylúčenie ale slúžia iné zákonné podmienky; nie však podmienka pobytu.

Zákon nemožno vykladať len abstraktne, ale aj s prihliadnutím na spravodlivosť. Výklad zaujatý žalovaným k nespravodlivosti určite vedie. Dôvodom dočasného odchodu žalobcu bol jeho presun v rámci OSN do Bangladéša, kde pôsobí ako kariérny diplomat. A práve práca pre OSN - navyše v oblasti ľudských práv - by už sama osebe mala byť dostatočnou zárukou, že žalobca nie je žiadnym bezpečnostným rizikom.

Okrem toho, nespravodlivosť výkladu žalovaného možno vidieť už len v tom, že reálna dĺžka pobytu by závisela (celkom diskriminačne) od rýchlosti žalovaného. Ak rozhodne rýchlo, ešte pred odchodom určitého žiadateľa zo Slovenska, žiadateľ občianstvo získa. Následne môže zo Slovenska okamžite a bez následkov odcestovať a stať sa - hypoteticky - skutočnou bezpečnostnou hrozbou. Naopak, ak bude žalovaný rozhodovať pomaly, žiadateľ občianstvo nezíska, hoci do zahraničia odišiel s cieľom podieľať sa na ušľachtilej a verejnospresnej činnosti.

Taktiež treba uviesť, že krajský súd napadnuté rozhodnutie zrušil aj z dôvodu procesného pochybenia žalovaného. To totiž žiadosť žalobcu zamietlo namiesto toho, aby konanie zastavilo. § 8a ods. 5 zákona pritom jasne hovorí, že pri nesplnení § 7 ods. 2 písm. a) zákona treba konanie zastaviť. Nejde pritom len o nevýznamnú formalitu. Ak je totiž konanie zastavené, žiadateľ môže ihneď podať novú žiadosť. Naopak, ak je žiadosť odmietnutá, novú žiadosť môže žiadateľ v zmysle § 8a ods. 13 zákona podať až po dvoch rokoch. Postupom žalovaného tak boli práva žalobcu jednoznačne porušené. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozsudok krajského súdu ako vecne správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 31. mája 2017 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p.).

Podľa § 7 ods. 1 písm. a) zákona, štátne občianstvo Slovenskej republiky možno udeliť žiadateľovi, ktorý nie je štátnym občanom Slovenskej republiky a má nepretržitý trvalý pobyt na území Slovenskej republiky aspoň osem rokov bezprostredne predchádzajúcich podaniu žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky.

Podľa § 7 ods. 2 zákona, žiadateľovi, ktorý má na území Slovenskej republiky povolený pobyt, možno udeliť štátne občianstvo Slovenskej republiky bez splnenia podmienky uvedenej v odseku 1 písm. a), ak tento zákon neustanovuje inak, ak

- a) uzavrel manželstvo so štátnym občanom Slovenskej republiky, toto manželstvo trvá a žije v tomto manželstve v spoločnej domácnosti na území Slovenskej republiky najmenej počas piatich rokov bezprostredne predchádzajúcich podaniu žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky,
- b) ide o osobu, ktorá sa významne zaslúžila o prínos pre Slovenskú republiku v oblasti ekonomickej, vedeckej, technickej, kultúrnej, sociálnej alebo športovej alebo je to z iného dôvodu v záujme Slovenskej republiky,

Podľa § 8a ods. 5 zákona, ak tento zákon neustanovuje inak, ministerstvo konanie zastaví, ak žiadateľ nespĺňa podmienku podľa § 7 ods. 1 písm. a), a zároveň nespĺňa niektorú z podmienok podľa § 7 ods. 2 až 6. Rozhodnutie o zastavení konania sa vyznačí v spise a žiadateľ sa o zastavení konania upovedomí.

Podľa § 8a ods. 9 zákona, ministerstvo alebo minister rozhodne o žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky opätovne, ak v čase medzi vydaním listiny o udelení štátneho občianstva Slovenskej republiky a jej prevzatím žiadateľom vyjdú najavo nové skutočnosti, ktoré je potrebné zohľadniť pri rozhodnutí vo veci.

Podľa § 8a ods. 13 zákona, ak ministerstvo štátne občianstvo Slovenskej republiky neudelilo, žiadateľ môže podať novú žiadosť o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky najskôr po uplynutí dvoch rokov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky.

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo zrušené rozhodnutie žalovaného č. KM-OLVS-59/2014 zo dňa 30. júla 2014 a vec bola žalovanému vrátená na ďalšie konanie. Týmto rozhodnutím žalovaný zamietol rozklad žalobcu a potvrdil rozhodnutie ministra vnútra Slovenskej republiky č. SVS-OSOM2-2014/000948 zo dňa 23. apríla 2014 (ďalej len „rozhodnutie správneho orgánu 1. stupňa“), ktorým bola zamietnutá žiadosť žalobcu o udelenie štátneho občianstva.

Preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal odvolacie dôvody žalovaného najmä z toho pohľadu, či boli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku.

Z obsahu administratívneho spisu odvolací súd zistil, že žalobca podal dňa 30. júla 2012 žiadosť o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky prostredníctvom Obvodného úradu Bratislava. Zo stanoviska Oddelenie cudzineckej polície PZ Bratislava, vyplynulo, že žalobca mal na území SR povolený prvý trvalý pobyt od 14. marca 2007 do 20. februára 2012 a má povolený ďalší trvalý pobyt od 20. februára 2012 na dobu neobmedzenú. Dňa 18. novembra 2006 uzavrel manželstvo so štátnou občianskou Slovenskej republiky. Ďalej zo stanoviska vyplýva, že bola vykonaná fyzická previerka v mieste trvalého bydliska žalobcu, ktorou bolo zistené, že sa dlhodobo nachádza mimo územia Slovenskej republiky, nakoľko je zamestnancom OSN. Naposledy bol na území Slovenskej republiky začiatkom júla 2013. Ako vyplynulo z potvrdenia o zamestnanectve, ako aj z e-mailovej korešpondencie medzi žalobcom a správnym orgánom, žalobca bol v trvalom zamestnanectve v Rozvojovom programe OSN (UNDP) Regionálnom centre pre Európu a spoločenstvo nezávislých štátov v období od 1. februára 2007 do 28. septembra 2012 na pozícii „policy analyst“. Následne bol pracovne presunutý do UNDP Bangladéš. Na základe uvedeného prvostupňový správny orgán dospel k záveru, že žalobca nežije na území Slovenskej republiky a nie je dôvod na udelenie štátneho občianstva na základe výnimky ustanovenej v § 7 ods. 2 písm. b) zákona, bez splnenia podmienky uvedenej v § 7 ods. 1 písm. a).

Žalobca podal proti tomuto prvostupňovému rozhodnutiu rozklad. Napadnutým rozhodnutím žalovaného bol žalobcov rozklad zamietnutý a prvostupňové správne rozhodnutie potvrdené.

V tejto súvislosti odvolací súd poznamenáva, že z ustanovenia § 8a ods. 5 zákona vyplýva, že ak zákon neustanovuje inak, ministerstvo konanie zastaví, ak žiadateľ nespĺňa podmienky podľa § 7 ods. 1 písm. a) a zároveň nespĺňa niektorú z podmienok podľa § 7 ods. 2 až 6.

Ako vyplýva z rozhodnutia správneho orgánu 1. stupňa, žalobcova žiadosť bola zamietnutá, pretože žalobca nespĺňal podmienku dĺžky trvalého pobytu podľa § 7 ods. 1 písm. a) zákona a zároveň nebol dôvod na udelenie výnimky ustanovenej v § 7 ods. 2 zákona. Vzhľadom na uvedené boli splnené podmienky na rozhodnutie správneho orgánu v zmysle § 8a ods. 5, t. j. na zastavenie konania o žiadosti žalobcu. V predmetnom prípade prvostupňový orgán žiadosť zamietol, a teda postupoval v rozpore so zákonom a vec nesprávne právne posúdil. Na tento nedostatok žalovaný neprihliadol a rozhodnutie potvrdil.

Odvolací súd rovnako ako krajský súd má za to, že výkladom argumentum a contrario možno dospieť k

záveru, že správny orgán žiadosť o udelenie štátneho občianstva zamietne iba v prípade, ak žiadateľ o udelenie občianstva nespĺňa inú z podmienok pre udelenie občianstva ustanovených v § 7 ods. 1 ako je podmienka dĺžky pobytu pod písm. a) predmetného ustanovenia. Z dôvodovej správy k zákonu vyplýva, že nesplnenie podmienky potrebnej dĺžky trvalého pobytu je osobitným dôvodom na zastavenie konania, ktorý všeobecná úprava (správny poriadok) neobsahuje, a preto je potrebná jeho výslovná úprava v tomto zákone.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že rozhodnutie správneho orgánu o neudelení občianstva žalobcovi má za následok, že žalobca nemá možnosť podať opätovnú žiadosť v zmysle § 8a ods. 13 zákona skôr ako po uplynutí dvoch rokov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o zamietnutí žiadosti. V prípade ak by správny orgán rozhodol v súlade so zákonom a konanie by zastavil, podmienka uplynutia dvoch rokov nie je v zákone ustanovená a žalobca by mohol opätovne podať žiadosť bez časového obmedzenia.

V zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy SR, štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Zásada zákonnosti je zakotvená aj v § 3 ods. 1 Správneho poriadku, v zmysle ktorého správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Táto zásada sa vzťahuje nie len na priebeh správneho konania, ale aj na samotné rozhodnutie.

Doterajšia ustálená judikatúra chápe nesprávne právne posúdenie vo vzťahu k meritu veci, t. j. na prvom mieste ako nesprávnu aplikáciu právnej normy na riadne zistené skutočnosti vyplývajúce z merita veci, na druhom mieste ako nesprávny výber ustanovenia a v neposlednom rade ako nesprávny výber právneho predpisu. Navyše právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Vzhľadom na uvedené sa odvolací súd stotožňuje s názorom krajského súdu, že rozhodnutie žalovaného je potrebné zrušiť z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia, nakoľko ide o vadu, ktorá má vplyv na zákonnosť rozhodnutia. Odvolací súd v tejto súvislosti dodáva, že v prípade zastavenia konania v zmysle § 8a ods. 5 zákon sa rozhodnutie o zastavení konania sa vyznačí v spise a žiadateľ sa o zastavení konania opovedomí.

Žalovaný v odvolaní namietal nesprávny výklad § 7 ods. 2 písm. a) zákona zo strany krajského súdu.

Odvolací súd v tejto súvislosti konštatuje, že podmienka na udelenie štátneho občianstva ustanovená v § 7 ods. 2 písm. a) zákona uľahčuje udelenie štátneho občianstva cudzincovi, ktorý uzavrel manželstvo so štátnym občanom Slovenskej republiky, pričom takémuto žiadateľovi je možné udeliť štátne občianstvo za podmienky, že toto manželstvo trvá a žije v tomto manželstve v spoločnej domácnosti na území Slovenskej republiky najmenej počas piatich rokov bezprostredne predchádzajúcich podaniu žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky. Dodržanie ostatných podmienok pre udelenie štátneho občianstva v zmysle ustanovenia § 7 ods. 1 zákona č. 40/1993 Z. z. zostáva zachované.

Odvolací súd má za to, že k splneniu vyššie uvedenej podmienky ustanovenej v § 7 ods. 2 písm. a) je nevyhnutné, aby bol žiadateľ fyzicky prítomný na území Slovenskej republiky a žil v spoločnej domácnosti so svojou manželkou na území Slovenska počas celej doby rozhodovania o jeho žiadosti, a nie len najmenej 5 rokov pred jej podaním. Uvedené vyplýva z dikcie zákona „žije v manželstve...“ a nie „žil v tomto manželstve...“. Rovnako z uvedeného vyplýva, že manželstvo žiadateľa so štátnym občanom Slovenskej republiky musí v čase rozhodovania trvať.

Pre posúdenie efektívneho fungovania manželského zväzku a rodinného spolužitia, miery integrácie žalobcu do spoločnosti, ako aj jeho pracovných návykov a celkového prínosu pre spoločnosť je

nevyhnutné, aby sa žalobca nepretržite zdržiaval v spoločnej domácnosti na území Slovenskej republiky s rodinnými príslušníkmi až do konečného rozhodnutia vo veci udelenia štátneho občianstva Slovenskej republiky. V danom prípade sa základná podmienka 8 rokov trvalého pobytu nevyžaduje, a práve preto nesmie byť žiadna pochybnosť o dôvodnosti použitia tejto výnimky, čo v prípade žalobcovho pobytu mimo územia Slovenskej republiky nemohol žalovaný posúdiť.

V tejto súvislosti odvolací súd poznamenáva, že udelenie štátneho občianstva nie je nárokovateľné a jeho udelenie závisí na správnej úvahe orgánu, ktorý rozhoduje; preto pri tomto konaní sa zvažujú v prospech žiadateľa okolnosti, ktoré napomáhajú jeho udeleniu. Podmienky na udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky, najmä pokiaľ ide o zisťovanie určitých skutočností týkajúcich sa žiadateľov o štátne občianstvo Slovenskej republiky, musia byť dokladované na základe stanovísk nielen iných štátnych orgánov Slovenskej republiky, ale aj prostredníctvom dožiadaní cez medzinárodné inštitúcie.

Jedným z predpokladov udelenia štátneho občianstva je, že žiadateľ svojím doterajším správaním (bezúhonným životom) preukázal, že je hodný štátneho občianstva Slovenskej republiky. Dĺžka pobytu slúži pre možnosť náležitého posúdenia splnenia uvedenej podmienky, ako aj skutočnosť, že sa vžil do životných podmienok aj z hľadiska jeho predpokladov pre plnenie povinností, ktoré vyplývajú zo štátoobčianskeho vzťahu.

Dĺžka povoleného pobytu na území Slovenskej republiky, je predpokladom dostatočnej integrácie žiadateľa do spoločnosti, eliminovania prípadných pochybností o jeho bezúhonnosti a preukázania prínosu pre Slovenskú republiku v konkrétnej oblasti. Uvedený proces si vyžaduje nároky na zaobstaranie všetkých príslušných dokladov, čo má zásadný vplyv na dĺžku rozhodovacieho procesu o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky. Z hľadiska zistenia stupňa integrácie cudzinca do spoločnosti a jeho stotožnenia sa s právnym poriadkom štátu je potrebné získať aj informácie o jeho sociálnom postavení, pokiaľ ide o zamestnanie, podnikanie alebo inú zárobkovú činnosť a z toho vyplývajúce plnenie povinností voči štátu. Počas pobytu na území Slovenskej republiky správny orgán dôkladne preveruje zžitie sa žiadateľa s právnym poriadkom Slovenskej republiky, ako aj s našim kultúrnym prostredím.

Bolo by absolútne proti účelu a zmyslu zákona, aby žiadateľ spĺňal podmienky nevyhnutné pre udelenie štátneho občianstva len v čase podania žiadosti a v čase samotného rozhodovania o udelení štátneho občianstva by už tieto podmienky nemuseli byť naplnené. Obe zákonom stanovené podmienky, trvanie manželstva a žitie v tomto manželstve v spoločnej domácnosti na území Slovenskej republiky, musia byť samozrejme splnené aj v čase rozhodovania žalovaného o tejto žiadosti (obdobne rozhodnutie NS SR sp. zn. 2Sžo/107/2014 zo dňa 26.10.2016).

V § 8a ods. 9 je ustanovené, že v prípade ak v čase medzi vydaním listiny o udelenie štátneho občianstva a jej prevzatím žiadateľom, vyjdú najavo nové skutočnosti, ktoré je potrebné zohľadniť pri rozhodnutí vo veci, správny orgán opätovne o žiadosti rozhodne. V tomto ustanovení ide o prípady, kedy sa po vydaní listiny o udelení štátneho občianstva Slovenskej republiky a pred jej prevzatím žiadateľom zistia nové skutočnosti, ktoré odôvodňujú štátne občianstvo Slovenskej republiky neudelieť. Z dôvodovej správy vyplýva, že uvedená úprava je nutná vzhľadom na ústavou zakotvenú nemožnosť odňatia štátneho občianstva Slovenskej republiky. Na takéto prípady nemožno preto aplikovať ustanovenia správneho poriadku o tzv. mimoriadnych opravných prostriedkoch proti právoplatným rozhodnutiam správnych orgánov v prípade zistenia nezákonnosti takéhoto rozhodnutia.

S poukazom na § 8a ods. 9 má odvolací súd za to, že nakoľko správny orgán v prípade zmeny okolností po vydaní listiny o udelení štátneho občianstva a pred jej prevzatím je povinný opätovne rozhodovať o žiadosti, logickým výkladom možno dospieť k záveru, že podmienky pre udelenie štátneho občianstva musí žiadateľ spĺňať nie len v čase podania žiadosti, ale aj v čase rozhodovania príslušného správneho orgánu o žiadosti ako aj v čase pred prevzatím listiny o udelení občianstva.

Správne orgány v zmysle § 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, postupujú v konaní v súlade so

zákonmi a inými právnymi predpismi a dbajú o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely. Ak by správny orgán v predmetnej veci prihliadal na to, že žalobca sa zdržiava mimo územia Slovenskej republiky z dôvodu práce pre OSN a jeho presun v rámci OSN do Bangladéša, došlo by k nebezpečnému precedensu, k spochybneniu predchádzajúcich rozhodnutí správnych orgánov v tejto oblasti a k porušeniu zásady zákonnosti a materiálnej rovnosti, teda ku konaniu v rozpore so zákonom ako aj s Ústavou Slovenskej republiky.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p., odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že „zákon trvá iba na vecnej správnosti výroku, nie je preto rozhodujúca správnosť odôvodnenia rozhodnutia. Stačí, aby odvolací súd dospel k výroku zhodnému s výrokom súdu 1. stupňa. Prípadnú nesprávnosť v odôvodnení krajského súdu napraviť odvolací súd odôvodnením svojho potvrdzujúceho rozhodnutia.“ (Števček, M., Ficová, S. a kol. Občiansky súdny poriadok. Komentár. 1 vydanie. Praha: C.H. Beck, 2009, s. 642)

Napriek tomu, že krajský súd v napadnutom rozhodnutí dospel k nesprávnemu výkladu ustanovenia § 7 ods. 2 písm. a) zákona, nemá to vplyv na zákonnosť rozhodnutia. Odvolací súd dospel k rovnakému záveru ako krajský súd, a to že napadnuté rozhodnutie žalovaného je potrebné zrušiť z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, pretože správny orgán dospel k nesprávnemu právnemu záveru, keď žiadosť žalobcu zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky s ohľadom na uvedené skutočnosti napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods. 1 O.s.p. v potvrdil. V ďalšom konaní je žalovaný viazaný právnym názorom súdu (§ 250j ods. 6 O.s.p.). Bude povinnosťou žalovaného odstrániť vytýkané nedostatky.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 250k ods. 1 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 246c ods. 1 vety prvej O. s. p. tak, že žalovaný je povinný zaplatiť náhradu trov odvolacieho konania žalobcovi na účet právneho zástupcu v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“) v celkovej výške 280,91 €, ktorá pozostáva z:

- z náhrady trov právneho zastúpenia za 1 úkon právnej služby:
 - vyjadrenie k odvolaniu žalovaného zo dňa 04.02.2016 (§ 13a ods. 1 písm. c) vyhlášky) - 143 €,
 - účasť na pojednávaní dňa 31.05.2017, na ktorom došlo len k vyhláseniu rozsudku - 73,67 €,
- z režijného paušálu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky - 8,58 € a 8,84€.
- z dane z pridanej hodnoty vo výške 20 % z náhrady za úkony právnej služby a z režijného paušálu podľa § 18 ods. 3 vyhlášky - 46,82 €.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi vyššie uvedenú náhradu trov odvolacieho konania na účet právneho zástupcu žalobcu (SWIFT: N., IBAN: Z.) v zmysle § 149 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.